

סיכום בירור תלונות וטענות נגד הדירקטור משה דבוש

1. נוהל "טיפול בתלונות עובדים" שמספרו 02.08.20 בקובץ נהלי הקרן הקיימת לישראל (להלן – קק"ל) מיום 15.1.2017 מפרט כיצד יש לטפל בתלונות של עובדי קק"ל המתייחסות לחבריהם לעבודה, לממונים עליהם ו/או בהקשר לעבודתם (סעיף 2 לנוהל). עובד המוצא לנכון להתלונן על אי שביעות רצונו מההתייחסות אליו, פגיעה בו או במעמדו בעבודה, התנכלות, הטרדה, פגיעה בסדרי מנהל תקינים וכיו"ב יפנה בתלונתו לממונה על הטיפול בתלונות עובדים שהינו מבקר הפנים או מי מטעמו (סעיף 3.1 לנוהל). סעיף 6.6.5 לנוהל קובע כי:

"תלונה שהוגשה נגד חבר דירקטוריון, נושא משרה, יועץ משפטי, יו"ר ארגון העובדים, מבקר הפנים או עובד הכפוף לו, תועבר בהחלטת יו"ר קק"ל לבירור של שופט בדימוס מתחום דיני העבודה".

סעיף 6.6.7 קובע עוד כי:

"בבירור תלונה כאמור, יהיו לגורם החיצוני מלוא סמכויות הממונה על תלונות העובדים לפי נוהל זה".

2. ביום 28.2.2018 הורה יו"ר הדירקטוריון, דני עטר, על מינוי שופט כאמור, וביום 11.3.2018 ניתן לי כתב מינוי המסמיך אותי לכהן כממונה על ברור תלונות עובדים בקק"ל כלפי חברי דירקטוריון ונושאי משרה המפורטים בסעיף 6 הנ"ל. הודעה על מינויי נשלחה לחברי דירקטוריון קק"ל בדואר אלקטרוני ביום 22.3.2018. התבקשתי לברר תלונות שהתקבלו במהלך חודש פברואר 2018 על התנהלותו של הדירקטור משה דאבוש (להלן – משה או הנילוף). הנושאים העיקריים שעלו בתלונות ובטענות כלפי התנהלותו של משה היו: אלימות מילולית הכוללת איומים, צעקות וקללות כלפי עובדים ונושאי משרה בקק"ל, תוך יצירת אוירה של פחד ואימה, וכן אי שמירה על טוהר המידות ועל כללי מנהל תקין תוך הפרת חובותיו של משה כדירקטור בקק"ל.

3. הליך בירור התלונות

לצורך בירור התלונות והטענות שמעתי את גרסאותיהם של המתלוננים ושל עובדים ונושאי משרה נוספים בקק"ל: היועץ המשפטי של קק"ל, עו"ד נדב עשהאל, אשרת נורי, יו"ר דירקטוריון חברת הימנותא מתתיהו ספרבר, יו"ר המטה של יו"ר קק"ל גלית בן סימון פאר, מנכ"ל הימנותא אלכס חפץ, חבר דירקטוריון קק"ל ניסן ציאליק, יועץ מזכירות החברה עו"ד תום מור, ומנהל מחלקת עסקאות לשעבר הרצל כהן. כמו כן שמעתי את גרסתם של ●●●●● ו●●●●● ובי"כ עו"ד ●●●●● ני לגבי השתלשלות האירועים בעסקת יבנאל (סעיף 20 להלן).

4. דרך המלך בבירור תלונות הינה שמיעת שני הצדדים – מן הצד האחד מי שיש לו תלונות או טענות, ואחרים שהעובדות הנוגעות לעניין מוכרות והיו עדים לעובדות הרלבנטיות לעניין, ומן הצד השני – תגובת הנילון לטענות נגדו. נוהל הטיפול בתלונות עובדים (להלן – הנוהל) מדגיש את חשיבות שמיעת גרסתו של הנילון וקובע כיצד יש לנהוג בעניין זה: יש להעביר לנילון את עיקרי התלונה נגדו וליתן לו הזדמנות נאותה להשיב עליה בכתב תוך 14 יום (סעיף 6.7.1 לנוהל).

כדי לאפשר למשה להציג את גרסתו במלואה נמסרה לבא כוחו, עו"ד דניאל כהן, במסירה אישית, הזמנה לשיבת בירור ביום 30.4.2018. בהזמנה צויין דבר מינויי כאמור לעיל ונושאי התלונות נגד הנילון: התנהגות שאינה הולמת ופגיעה אפשרית בטוהר המידות. עוד נכתב בהזמנה לשיבת הבירור כי הישיבה נועדה לאפשר לנילון להגיב תגובה מפורטת ומלאה לכל הטענות שהועלו נגדו, כי במהלך הישיבה יוצג לפניו פירוט מלא של התלונות נגדו, וכי תינתן לו אפשרות להיערך למתן תגובה נוספת לטענות, אם יבקש לעשות כן.

כדי לאפשר למשה להתכונן כדבעי לשיבת הבירור נקבעה הישיבה ליום 17.5.2018, כלומר קרוב ל-3 שבועות לאחר שנמסרה לו ההזמנה. יום לפני המועד שנקבע לשיבת הבירור הודיע בי"כ הנילון בכתב כי הנילון ובי"כ לא יתייצבו לשיבה בשל סיבות שונות ובהן הטלת ספק בעצם מינויי לתפקיד, תקפותו של הנוהל ועוד.

הנילון בחר שלא להתייצב גם לשיבה נוספת שאליה הוזמן, ואשר נקבעה ליום 27.5.2018. בשיחת טלפון שקיימתי עם בי"כ הנילון אמר האחרון בנחרצות כי הנילון אינו מתכוון להתייצב לשיבה, ובמכתב שהגיע לידי למחרת היום חזר בי"כ הנילון על הטענות שהעלה במכתבו הקודם.

5. מן האמור לעיל עולה כי ניתנו לנילון 2 הזדמנויות להשמיע את גרסתו לטענות שהועלו נגדו, אך הוא בחר שלא לעשות כן. על פי הוראות הנוהל נילון אשר לא המציא את התייחסותו על אף שניתנו לו 2 הזדמנויות לעשות כן, רואים אותו כמי שויתר על זכות הטיעון שלו, והתלונה תתברר ללא התייחסותו (סעיף 6.7.5).
- ניתן להקיש בעניין זה גם מפסיקה רבת שנים של בתי הדין לעבודה בעניין שימוע. כידוע בתי הדין לעבודה מדגישים חזור והדגש את חובת המעסיק ליתן לעובד הזדמנות להשמיע את טענותיו לפני פיטורים או לפני כל החלטה משמעותית אחרת בעניינו. ואולם אם הוזמן העובד לשימוע ולא התייצב, כי אז רואים את המעסיק כמי שמילא את החובה המוטלת עליו לקיים שימוע. יתר על כן, היעדרות מכוונת ואי התייצבות לשימוע, כפי שקרה בענייננו, פירושה ויתור על הזכות להישמע (ראו: סק (תי"א) 27809-10-12). הסתדרות העובדים הכללית החדשה נ' פלאפון תקשורת בע"מ, ניתן ביום 18.11.2012). נוכח התנהלותו זו של הנילון לא נותר לי אלא לסכם הליך בירור זה בלא תגובתו של הנילון.
6. ואלה העובדות הרלבנטיות לענייננו:
- א. משה התמנה לדירקטור מטעם מפלגת העבודה בדירקטוריון קק"ל בחודש 1/2012. ב-19.11.2015 הוא נתמנה בשנית לדירקטור בדירקטוריון קק"ל.
- ב. בתחילת הקדנציה השניה התמנה משה לדירקטור בהנהלת הימנותא שהינה חברה בת של קק"ל והיא מחזיקה עבודה בנאמנות נכסים שרשות מקרקעי ישראל אינה מנהלת. עובדי הימנותא הינם עובדי קק"ל, והאסיפה הכללית שלה הינה דירקטוריון קק"ל. משה חבר גם בוועדת הכספים ובוועדת המקרקעין, והוא מכהן כיו"ר הוועדה לקידום סיוע לניצולי שואה ומיזמים חברתיים. ביום 28.5.2017 צורף משה, לבקשתו, לוועדת גיוס משאבי אנוש.
- ג. ביום 26.11.2015 הגיע לידי השופט (בדימוס) אורי שטרזמן, יו"ר ועדת הביקורת מכתב אנונימי שבו התבקשה התערבותו הדחופה בהליך מינויו של הנילון לדירקטור בחברת הימנותא בשל מעורבותו והתערבותו בעסקאות נדלין שהימנותא ביצעה בעבר בכפר כנא וביבנאל, דבר הנוגד מנהל תקין. עוד נכתב שם כי הנילון מאיים על עובדי הימנותא והעובדים מפחדים להתלונן נגדו, וכי הנילון הורשע בעבר בפלילים (נספח 1 לדברי היועץ המשפטי עו"ד נדב עשהאל, להלן – נדב).
- ד. הנילון זומן לוועדת הביקורת בראשות השופט (בדימוס) אורי שטרזמן ביום 7.1.2016. בישיבת ועדת הביקורת נדונו העסקאות בכפר כנא וביבנאל, הנילון עומת עם הטענות שהועלו נגדו ונתבקשה תגובתו (נספח 2 לדברי נדב).

ה. בהחלטה מיום 1.1.2016 (נספח 3 לדברי נדב) פירט השופט (בדימוס) אורי שטרזמן את הטענות על התנהלות הנילון בעניין העסקאות ביבניאל ובכפר כנא, וסקר דברים שנאמרו על הנילון בפסקי דין שניתנו בבית המשפט המחוזי בתל אביב ובבית המשפט המחוזי מרכז. לאורם של כל אלה הגיע השופט שטרזמן לכלל מסקנה כי בשל ההתרשמות מהתנהלות הנילון, מעמדו כדירקטור ומאמינותו יש להמליץ בפני דירקטוריון קק"ל להימנע מבחירתו לדירקטוריון הימנותא. החלטתו זו היתה על דעת כל חברי ועדת הביקורת, ודירקטוריון קק"ל קיבל את ההמלצה. לפיכך לא התמנה משה לקדנציה נוספת כחבר דירקטוריון הימנותא, וכהונתו כחבר דירקטוריון הימנותא הסתיימה בחדש נובמבר 2015.

ו. ביום 31.7.2017 פנה יו"ר דירקטוריון הימנותא, מתתיהו ספרבר (להלן – מתתיהו) למבקר הפנים של קק"ל, יורם שבירו, בבקשה לשקול בזהירות ובכבוד ראש אפשרות שהועלתה למנות את מר הנילון למ"מ יו"ר ועדת מקרקעין. זאת, בשל החלטתו הני"ל של השופט שטרזמן, מעורבותו של הנילון בעסקאות יבניאל, כפר כנא ומתחם זרובבל בהרצליה, למרות שהיה מצוי בעניינים אלה בניגוד עניינים, ותוך פגיעה בכללי מנהל תקין. מתתיהו התייחס במכתבו גם לתמלול שיחה בין הנילון לבין מר גאנס פאלח בנוגע לעסקת מקרקעין בשפרעם בעניין הלוואות שנתן מר פאלח לנילון וטרם נפרעו. בסופו של דבר לא התמנה הנילון למ"מ יו"ר ועדת המקרקעין.

7. כאמור התלונות והטענות כלפי הנילון מתמקדות בשני נושאים עיקריים: האחד - אלימות מילולית הכוללת איומים, צעקות וקללות כלפי עובדים ונושאי משרה בקק"ל, תוך יצירת אווירה של פחד ואימה וסביבת עבודה שאינה הולמת; והשני - אי שמירה על טוהר המידות ועל כללי מנהל תקין תוך פעילות בניגוד עניינים והפרת חובותיו של הנילון כדירקטור.

8. אלימות מילולית ויצירת אוירה של פחד ואימה

בכל השיחות שערכתי עם עובדי קק"ל והימנותא ועם נושאי משרה בקק"ל שבו ועלו תלונות וטענות קשות על התנהגותו של משה הכוללת: צעקות רמות, איומים וקללות על שלל גווניהן. הנילון נוהג לבקר במשרדי קק"ל בירושלים לעיתים קרובות ביותר, גם כאשר לא מתקיימות ישיבות כלשהן שעליו להשתתף בהן. בביקוריו אלה הוא נוהג לדרוש מן העובדים מסמכים שונים (ראו למשל תכתובת מייל של אלכס למר שפיגלר מיום 6.2.2016 שבה הוא מלין על תופעה זו – נספח 15 לדברי נדב).

עובדי קק"ל מתלוננים כי הנילון מדבר רק בצעקות, וקללות הן חלק משטף הדיבור שלו (דברי עו"ד תום מור ע" 3 ו-9). גם בישיבות הדירקטוריון והוועדות השונות הוא משתמש בלשון משתלחת, צועק ומאיים. הנילון נוהג לאיים ולהשתלח באופן חמור במיוחד ביועץ המשפטי של קק"ל עו"ד נדב עשהאל. לדברי גלית בן סימון פאר, יו"ר המטה של יו"ר קק"ל (להלן – גלית):

"האווירה עם נדב זה קללות, איומים על נדב, הוא אומר לי שהוא יחסל אותנו. לא היה לי את הרושם שהוא יחסל אותנו פיזית. הכוונה שיש לו מסמכים ועדויות שיכולים להרוס את נדב. כל זה בגלל שנדב לא עושה את הדברים שמשה מבקש ממנו לעשות" (ע" 2).

גם נדב הרחיב בדבריו בעניין זה, ואף הגיש תלונה במשטרה על האיומים הקשים נגדו, אולם דבר לא נעשה במשטרה בעניין זה עד היום (ראו סעיף 27 להלן).

9. בתכתובת מייל ובה תיעוד שיחה שהתקיימה בין משה לבין מנכ"ל הימנותא, מר אלכס חפץ (להלן – אלכס), אמר הנילון כי "יעלה את כולם על המוקד" ואיים כי "עוד ניפגש בוועדת המקרקעין" שהוא חבר בה, והוא יפסיק משם את החגיגות". בסיום התכתובת ביקש אלכס הנחיות כיצד לנהוג לנוכח התנהגותו של הנילון (נספח 16 לדברי נדב). בבקשה זו באה לידי ביטוי המצוקה הקשה שאליה נקלעים עובדי קק"ל לנוכח התנהגותו משולחת הרסן של הנילון, המכהן, אדגיש, כדירקטור.

דוגמא נוספת להתנהגותו של משה מצאתי בתרשומת שערך עו"ד תום מור (להלן – תום) ביום 4.2.2018. במועד זה התקשר אליו הנילון כדי לברר מדוע נדחו בקשותיו להחזר הוצאות בוועדה להחזר הוצאות (נספח 26 לדברי תום), החלטת הוועדה להחזר הוצאות מיום 30.1.2018). באותה שיחה השמיע הנילון איומים ישירים כלפי הלשכה המשפטית של קק"ל וכלפי היו"ר ולשכתו, ששיאם באמירה כי "הוא (משה ד.פ.) לא יודע מי ימות ראשון – היו"ר או עשהאל (היועץ המשפטי ד.פ.)". תום הוסיף עוד באותה תרשומת כי ציטוט משפט זה נכתב תוך כדי השיחה, וכי הראה לאילה כהן, שבחדרה התקיימה שיחת הטלפון, את הדברים שאמר משה מיד לאחר מכן. תום הוסיף עוד כי:

"לא עניתי לדברים אלה של משה משום שהזדעזעתי מהם ולא ידעתי איך לענות לדברים אלה ומה לומר" (נספח 23 לדברי נדב). תרשומת השיחה צורפה גם לעדותו של תום

והוא הרחיב עליה בדבריו).

, שהיתה מזכירת הוועדה לניצולי שואה שבראשה עמד הנילון, אמרה כי :

"אתה לא מעיז לדבר מולו, הוא כל הזמן צועק ומשבית אותך" (עי 5).

דפוס התנהגות זה של הנילון חזר ועלה בדבריהם של כל העובדים ונושאי המשרה שעמם שוחחתי. כולם תיארו בהרחבה רבה את הצעקות, הקללות והאיומים שהינה מנת חלקם בפגישותיהם עם הנילון.

10. בשל התנהגותו זו הנילון מפיל את חיתתו על כל הסובבים אותו ויוצר סביבו אוירה של פחד ואימה (ראו למשל דברי תום עי 10). אחדים מבין אלה ששוחחתי עמם ביקשו שחלק מדבריהם בעניין זה לא יירשמו בפרוטוקול מתוך חשש אמיתי לשלום, והדגישו כי הם מאד חוששים ממנו.

מנכ"ל הימנותא, אמר כי היה נוכח בשימוע שנעשה לנילון בוועדת הביקורת (סעיף 6.6 לעיל), וכי היה מאד מפוחד בשימוע הזה שכן "אם אני אומר את כל מה שאני רוצה הוא יכול לעשות לי משהו, אם אני לא אומר כלום אז הוא ממשיך להיות דירקטור בהימנותא (עי 3). כמו כן אף תיאר כיצד פעם אחת "תפס" אותו הנילון בכניסה לחניון "נהיה אדום והתחיל לצעוק אני אהרוג אותכם, אני אראה לך מה זה ". זאת משום שלא ניתנה תשובה לשביעות רצונו בעניין העסקאות כגון כפר כנא או יבנאל (דברי אלכס בעי 6, בעניין עסקאות אלה ראו להלן) . גם נדב שב והדגיש בדבריו כי "כולם מפחדים מדבוש (עי 5).

11

עובדת בקק"ל משנת 1999 באגף לקשרי ציבור. במשך שנות עבודתה בקק"ל מילאה אשרת תפקידים שונים. בנוסף מילאה בתקופה האחרונה תפקיד של מזכירת הוועדה לקידום סיוע לניצולי שואה ומיזמים חברתיים, שהנילון עומד בראשה (להלן – הוועדה). תפקיד מזכירת ועדה הוא מוגדר ומצומצם ביותר, והוא נעשה בנוסף לתפקידו הקבוע של העובד, ומתמצה בהשתתפות בישיבות הוועדה וכתובת פרוטוקול, תמצותו והפצתו לאחר מכן (תום מור עי 7-8).

למרות שתפקידה של היה כאמור מוגדר ומצומצם, הטיל עליה הנילון תפקידים רבים נוספים ומגוונים שאין להם דבר וחצי דבר עם החובות המוטלות עליה במסגרת תפקידה כמזכירת ועדה. הוא היה מתקשר אליה פעמים רבות מאד מידי יום, גם מחוץ

לשעות העבודה, ומטיל עליה מטלות שונות ורבות, אשר לא זו בלבד שחרגו מן המטלות שהיה עליה למלא במסגרת תפקידה, אלא שהן גם לא התיישבו עם נהלי קק"ל, ולמען הדיוק ניתנו בניגוד גמור לנהלים (ע' 2). דרישותיו לוו בצעקות רמות (ע' 5-6), ובדרישה למלא כל מטלה מיד ובמהירות. משה העסיק את ●● בשיחות ובמטלות במשך שעות רבות בכל שעות היממה. לדברי ●● "הייתי מוציאה לו נאומים באחת שתיים לפנות בוקר, הייתי מוציאה לו תשובות בוואטס אפ או במיילים לפנות בוקר" (ע' 6).

12. כאמור נדרשה ●● לבצע פעולות שונות שאינן מתיישבות עם נהלי קק"ל, והנילון אף כעס עליה כאשר פעלה בהתאם לנהלים (ע' 2). על פי הנהלים תפקידה של הוועדה, כמו גם זה של כל ועדה אחרת, הינו לקבל החלטות בעניין ביצוע פרויקטים שונים. בכך מתמצה למעשה תפקידה של הוועדה. לצורך ביצוע הפרויקט על הוועדה להעביר את החלטתה לוועדות השונות שתפקידן להוציא את ההחלטה מן הכוח אל הפועל. הן דואגות לביצוע הפרויקט, ובכלל זה קבלת הצעות מספקים, הזמנת הטובין וכד' (דברי תום ע' 6). משה הטיל על ●● למלא תפקידים אלה. היא קיבלה ממנו הצעות מחיר והנחיה למי לפנות, והוא זה שבחר את הספק גם אם הצעתו לא היתה הזולה ביותר. פעילותו זו של משה נעשתה בניגוד גמור לנהלים, ותוך חריגה מסמכותו כדירקטור וכיו"ר ועדה (ראו בהרחבה בעניי זה בסעיף 28 להלן). משה גם נתן הוראות ●● כיצד לתמצת את פרוטוקול ישיבת הוועדה מיום 27.12.2017, שבה השתתף גם היועץ המיוחד לדירקטוריון הקק"ל השופט (בדימוס) ספי אילון, ושינה את תמליל הישיבה (ע' 3, ע' 10).

13. בסופו של דבר לדברי ●● "הכל התפוצץ, זה לא שהחלטתי – אני פשוט נשברתי" (ע' 5). ביום 25.2.2018 כאשר ●● היתה במשרד, והנילון צרח ואיים בטלפון "יצאתי החוצה, ראיתי את יו"ר הוועד ושאלתי אותו אם יש לו כדור ופשוט התחלתי לפרוץ בבכי ברמות נוראיות. התפרקתי, לא הבנתי כמה זה היה עצור לי. הוא (יו"ר הוועד ד.פ.) אמר שהוא ידבר עם המנכ"ל. אני פחדתי כי דבוש כל הזמן אמר לי 'אני נכנס למנכ"ל ואף אחד לא מפריע לי וכו'. זה גורמי מפתח. היו"ר אמר לי שהוא עולה למנכ"ל ומשם זה התגלגל" (ע' 9).

בפגישה שהתקיימה בלשכת המנכ"ל לאחר מכן בהשתתפות היועץ המשפטי ויו"ר ועד העובדים (נספח 24 לדברי נדב) פירטה ●● את גרסתה. זאת, לאחר שהובטח לה כי לא יאונה לה כל רע. בעקבות פגישה זו התמנה תום למזכיר הוועדה, ●● אינה נושאת עוד בתפקיד זה. ואולם הנילון ממשיך לפנות אליה השכם והערב, ולנסות לברר את פרטי השתלשלות העניינים (עדות נדב ע' 7).

דבריה של ●● על תוצאת התנהגותו של הנילון מעידה על החוויות הקשות שעברה בשל התנהגותו. וכך אמרה אשרת:

"אני חושבת שאם לא הייתי מתמוטטת פיזית באותה היום
הייתי מתמוטטת נפשית וזה היה פשוט יוצא בסוף. אני
כאילו חיכיתי שיהיה לי מקום לספר, שאני אוכל להוציא הכל".

ובהמשך:

"אני לא מתלבטת אם עשיתי נכון, אם יש משהו שזה נראה לא טוב
אז זה לא טוב. זה לא לעניין. מזה שזה לא נעים ואני לא יודעת איך
זה יתנקם בי בעתיד איתו. אני יודעת שכן" (ע' 9, ההדגשה הוספה ד.פ.).

14. הרצל כהן

הרצל כהן היה מנהל מחלקת עסקאות מקרקעין בחברת הימנותא והינו עובד קק"ל כמו כל עובדי הימנותא. הרצל עבד בקק"ל במשך כ-20 שנה והלחצים שהפעיל עליו משה במישרין ובעקיפין היו כבדים ביותר (דברי אלכס ע' 3-2). עיקר זעמו על הרצל התמקד בסירובו של הרצל לאשר עסקת עם חליפין עם איאד עוואדה ואח' בכפר כנא מול קרקעות באילניה בועיינה (נספחים 9-ג-ו, וראו גם נספחים 9 יא-כד לדברי נדב) בשל מכתב אנונימי שהגיע בנוגע לעסקה זו (סעיף 6.ג לעיל, וסעיף 26 להלן). כאמור תקף משה את הרצל במישרין ובעקיפין. זאת למרות האיסור החל על דירקטורים לפנות לעובדי קק"ל וליצור עמם קשר ישיר. למותר לציין כי צעקות ואיומים אינן מצויות כלל וכלל בטווח ההתנהגויות המצופות מכל מעסיק וממונה על עובדים, קל וחומר מדירקטור, בין אם פנה לעובד קק"ל על פי הנהלים, ובין אם עשה זאת בניגוד לנהלים אלה. בתכתובת מייל ששלח הרצל לאלכס במאי 2015 הוא ביקש הנחיות בנוגע לבקשתו של משה לבירור אם הגיעו שומות לחלקות נושא העסקה בכפר כנא, והוסיף:

"אני לא רוצה להרחיב מעבר לכך כי אני חושש ממנו".

הרצל הוסיף כי:

"שאני הייתי צריך להציג את העסקאות (בישיבות הנהלה ד.פ.)
הוא היה צועק עלי ומאיים עלי" (ע' 5).

לדברי הרצל הוא אולץ לפרוש מן הקק"ל בשל הלחצים הכבדים שהופעלו עליו משום שהקפיד על הליכי אישור העסקאות, וכי לא זכה לגיבוי מצד הממונים עליו. זאת אף כי אהב מאד את עבודתו והיה מסור לה ביותר. לדבריו:

"בהתחלה הייתי בטוח שיהיו לי את הכוחות, אבל מסתבר שצריך המון המון כוח, אפילו שאת מאה אחוז צודקת ועושה לטובת מקום העבודה שלך. אי אפשר, את לא יכולה. זה כאילו כולם קיבלו הוראה לא להתעסק איתי, לא לדבר איתי. זו הרגשה נוראית" (ע' 6).

לדבריו עובד נוסף בקק"ל אולץ לפרוש את מעבודתו בהימנותא בנסיבות דומות (ע' 3-2).

15. בחודש 12/2016 הגיש משה תביעה נגד הרצל למתן צו הצהרתי הקובע כי פעולותיו של הרצל בקשר ו/או נגד משה הינן בגדר פרסום לשון הרע בכוונה לפגוע בו, לבזותו ולהכשיל אותו במילוי תפקידו כנבחר ציבור ודירקטור בקק"ל (סעיף 1). בשל כך התבקש בית המשפט לחייב את הרצל לשלם למשה 100,000 ₪ ללא הוכחה נזק. בתביעתו טוען משה כי הרצל עשה פעולות שונות, ובהן אי מתן אישור לעסקה בכפר כנא (סעיף 24 להלן) בשל מכתב אנונימי שהתקבל (ראו סעיף 6 ג לעיל). מוסיף וטוען כי התנהלותו של הרצל היא שגרמה להבאת עניין זה ועניינים אחרים לדיון בוועדת הביקורת החיצונית, ועל יסוד האשמות שהועלו במכתב האנונימי "נשאה פרי מזימתו של הנתבע (הרצל ד.פ.) ועל התובע (משה ד.פ.) הוטלו מגבלות פסולות בכל הקשור למילוי החובות החלות עליו כדירקטור בקק"ל מכוח המלצת ועדת הביקורת החיצונית" (סעיף 23 לכתב התביעה). דברים אלה אינם מתיישבים עם האמור בהחלטת ועדת הביקורת. אציין עוד כי לדברי הרצל תביעה זו גורמת לו למצוקה קשה מאד, באשר לטענתו פעל כמצופה וכנדרש ממנו כעובד קק"ל.

16. התנהגותו של משה, כפי שהיא מפורטת לעיל, היא פסולה מכל וכל. ראשית היא אינה מתיישבת עם האמור בנוהל שמספרו 01.02.30 מיום 4.4.2017 שכותרתו: "ממשקי עבודה ומידע בין חברי הדירקטוריון ועובדי קק"ל". סעיף 3.3.1 לנוהל קובע כי:

"חבר דירקטוריון לא ייצור קשר עם עובד קק"ל, לא יבקש ממנו מידע, ולא יתן הנחיות והוראות לעובדים בין במישרין ובין בעקיפין, אלא על פי הוראות הנחיה זו" (ההדגשה הוספה ד.פ.).

הנוהל קובע עוד כי דירקטור המבקש לקבל מסמכים או מידע אודות החברה יפנה בכתב למזכירות החברה.

גם אם ייאמר כי מדובר בנוהל חדש, הרי מאחר שלא מתקיימים יחסי עובד-מעסיק בין הנילון לבין עובדי הקק"ל, ולא ברור מכוח נטל הנילון לעצמו את החירות להטיל על עובדי קק"ל ובהם מנכ"ל הימנותא, אלכס חפץ, מנהל מחלקת העסקאות הרצל כהן, ועוד רבים אחרים, משימות שונות תוך דרישה חד משמעית כוחנית וקולנית למלא אחר דרישותיו.

17. יתר על כן, מדבריהם של כל העובדים ונושאי המשרה שעמהם שוחחתי עולה כי התנהגותו של הנילון עונה על הגדרת התעמרות בעבודה כפי שהיא מוגדרת בפסיקת בתי הדין לעבודה. מדובר בהתנהגות חוזרת ונשנית המתאפיינת בצעקות, קללות ואיומים, שהינה מטרידה ומשפילה, ומהווה פגיעה בעובדים באמצעים מילוליים תוך פגיעה במעמדם, הפגנת שליטה והתנהגות אימפולסיבית והרסנית, תוך יצירת סביבת עבודה עוינת (ראו למשל: תע"א (ת"א) 7840-08 עו"ד אילנה קרומר נ' עיריית בת ים [14/4/13]; סע"ש (ת"א) 25725-05-14 רובי קופר נ' סקאן דוק (29/5/16)). מדובר, אם כן, בהתעמרות לכל דבר ועניין, הן על פי מאפייני ההתנהגות והן על פי תוצאותיה.

18. סעיף 254(א)(2) לחוק החברות, תשנ"ט-1999 מטיל על דירקטור בחברה חובת אימונים לחברה, ומחייב אותו לפעול למען החברה בתום לב ובהגינות (ע"א 817/79 קוסוי ואח' נ' בנק פויכטוונגר בע"מ ואח', פ"ד לח(3) 253, 278). חובת האמונים נועדה למנוע ניצול סמכויותיו של נושא המשרה לטובתו האישית ולהגן על האינטרסים של החברה. פעילויותיו השונות של הנילון, אלה שפורטו לעיל ואלה שיפורטו להלן, אינן בגדר פעולות הנעשות לטובת החברה. יתר על כן, החובה לנהוג בתום לב ובהגינות מחייבת כל דירקטור לנהוג כך גם כלפי עובדי החברה. התנהגותו של הנילון, כפי שתוארה בהרחבה לעיל, אינה מתיישבת עם דרישה זו, והיא פוגעת פגיעה קשה בכבודם של העובדים הן כעובדים והן כבני אנוש, ואינה מתיישבת עם החובה לנהוג בתום לב ובהגינות. יתר על כן, התנהגות זו, והשימוש הנרחב ביותר שהנילון עושה באלימות מילולית כוחנית ומבזה, אינה הולמת כלל ועיקר דירקטור בחברה כלשהי, קל וחומר שהיא אינה הולמת דירקטור בקרן הקיימת לישראל.

19. אי שמירה על טוהר המידות ועל כללי מנהל תקין תוך פעילות בניגוד עניינים

כפי שצויין בסעיף 2 לעיל, ב-2.6.2015 הובא לידיעתו של יו"ר ועדת הביקורת, השופט אורי שטרוזמן, מכתב אנונימי הנוגע להתנהלותו של משה. לנוכח הדברים ששמעתי על התנהגותו הכוחנית של הנילון, ועל חששם הרב של עובדי קק"ל ואחרים להתעמת עמו (ראו סעיפים 8-9 לעיל), מן הראוי ליתן משקל למכתבים האנונימיים שהוגשו בעניינינו, מה גם שהם נתמכים במסמכים נוספים ובעדויות כפי שיפורט להלן.

במכתבים אלה נכתב כי הנילון היה מעורב באופן אישי בעסקאות שנדונו בדירקטוריון הימנותא. מדובר בעסקאות שנעשו בין הימנותא לבין אנשים פרטיים. מעורבות זו העמידה את הנילון עצמו ואף את דירקטוריון הימנותא כולו במצב של ניגוד עניינים (דברי מתתיהו ע' 2). הנילון אף ניצל את הידע ואת האינפורמציה העומדת לרשותו כחבר בדירקטוריון קק"ל ובוועדות השונות לעסקיו הפרטיים (דברי ניסן צ'אליק ע' 2).

לכך יש להוסיף כי בין היתר בשל מעורבותו של הנילון בעסקאות שונות במיוחד כאשר כיהן בדירקטוריון הימנותא הוקפא בחודש מאי 2015 ביצוע כל העסקאות שנדונו בהימנותא, כדי להיוועץ עם יועצים ולקבוע ממשל תאגידי חדש. בעקבות זאת נקבע כי תפקידו של הדירקטוריון הינו לקבוע מדיניות ולקבל החלטות בעניין זה. כמו כן מפקח דירקטוריון הימנותא על ביצוע ההחלטות, **אולם הוא אינו עוסק בעסקאות ספציפיות** (דברי מתתיהו ע' 1, ראו גם דברי אלכס בשיבת ועדת הביקורת ביום 7.1.2016 בע' 2-3 וכן בדבריו בע' 1).

לא נעלמה מעיני העובדה שרוב נהלי קק"ל הנוגעים לעניינינו הותקנו רק בשנה האחרונה (ע' 3), וחלק מן העניינים הנדונים כאן מתייחסים לתקופות קודמות. ואולם גם כאשר היתה התערבות של דירקטורים בעסקאות היה הדבר "במינון מאד מסוים" (דברי אלכס בע' 3). בשיבת ועדת הבקורת מיום 7.1.2016 היתה התייחסות לכך והובהר כי הנילון חרג גם מן ההתנהלות שהיתה מקובלת באותה עת (ע' 3).

התערבותו של משה, כפי שעלתה מדברי רבים מן הדוברים, נעשתה באופן בוטה ביותר (ראו למשל בעניין יבנאל), ותוך ניגוד עניינים חמור כפי שיפורט להלן.

20. העסקה ביבנאל :

גבי יעל גולדמן, היתה בעלת קרקע בת 166,132 מ"ר במושבה יבנאל. גבי גולדמן רצתה למכור נכס זה שבבעלותה. בחודשים אפריל-מאי 2013 נעשה הסכם תיווך בין גבי גולדמן לבין מר אלי דרעי למכירת הנכס. לדברי דרעי חברת הימנותא היתה מעוניינת לקנות את הנכס. אולם לאחר זמן מה הודיע דרעי למשפחת גולדמן כי יש לו קונה אחרת לנכס – חברת סער את רותם אחזקות בע"מ (להלן – חברת סער). בחודש אוקטובר נערכה פגישה

למימוש העסקה במשרדו של ב"כ יעל גולדמן, עו"ד אוהד אלוני, בנוכחות גב' גולדמן ובנה דורון, עו"ד מטעם הקונה - חברת סער וכן משה דבוש - הנילון (ע" 2). האחרון הציג עצמו כנציג חברת סער, נתן את מסי הטלפון שלו לדורון ואמר כי הוא נציג החברה ומעתה הוא אחראי לנושא. בני משפחת גולדמן וב"כ לא ידעו דבר וחצי דבר על היותו של משה דירקטור בהימנותא, והדבר לא נאמר. סכום העסקה היה 4.7 מיליון שקל בתוספת מע"מ, ובמעמד חתימת ההסכם שילמה חברת סער סך של 500,000 ₪. את היתרה היא היתה אמורה לשלם כפי שנקבע בהסכם. מכאן ואילך התנהלו המגעים בין חברת סער לבין משפחת גולדמן באמצעות הנילון.

זמן קצר לפני מועד התשלום הראשון ביקשה חברת סער לדחות את מועד התשלום, ואחר כך נתבקשו דחיות נוספות. כחצי שנה לאחר חתימת ההסכם הודיעה חברת סער למשפחת גולדמן כי הנכס נמכר לצד ג' - חברת הימנותא, והיא רוצה לרשום הערת אזהרה על הנכס. עו"ד אלוני סבר כי מדובר בהליך חריג ביותר, וכי אין זה מקובל למכור נכס לצד ג' כל עוד לא הושלמה העסקה עם הקונה. אף על פי כן בסופו של דבר נפגשו הצדדים בלשכת רישום המקרקעין בנצרת ונרשמה הערת אזהרה כנגד תשלום יתרת התמורה עד לסכום של 4.7 מיליון ש"ח. יש לציין כי סך של 500,000 ₪ הופקד בנאמנות אצל ב"כ הימנותא עו"ד יוסי כהן, משום שחלק מהקרקע היתה תפוסה. נושא זה לא נפתר עד היום (דברי עו"ד אלוני ע" 3).

כאמור כל המגעים בין משפחת גולדמן לסער נעשו באמצעות משה (ע" 2) מתאר אין ספור שיחות טלפון שהפנה אליו משה בעניין זה, דפוס החוזר על עצמו בהתנהלותו גם אל מול עובדי קק"ל. רק בשלב מאוחר יותר גילה דורון גולדמן כי משה הינו דירקטור בהימנותא. משה לא גילה זאת בשום שלב שהוא. עם זאת הוא גילה גם מעורבות גדולה ביותר במחלוקת שנתגלעה בין משפחת גולדמן לבין הימנותא בנושא הסכם המים.

21. בישיבת הנהלת הימנותא מיום 27.10.2013 נדונה העסקה המתוארת לעיל (נספח 6 לדברי

נדב, סעיף 11 ע" 28). בישיבה זו, לאחר שהביע את דעתו על כדאיות העסקה, התעורר נושא היכרותו של משה עם המתווך, ומשה אישר כי המתווך בעסקה - אלי דרעי - הוא חבר שלו (ע" 34). וכאשר התעורר בעניין זה דין ודברים בין חברי ההנהלה, אמר משה:
 "חברות. מה אתה רוצה? תגיד לי, מה אתם משוגעים?
 מה יש לכם אתם?" (ע" 34).

בהמשך הוסיף כי הוא מצביע בעד ההצעה כי זו עסקה טובה (ע" 35), וכאשר התעוררו קשיים באישור העסקה איים כי:

"מי שלא מבין את זה יש לו בעיה, מאיר (מאיר שפיגלר,

מנכ"ל קק"ל דאז ד.פ.), אז אנחנו נעצור את הכל ויותר
לא יהיו ישיבות, לא הימנותא, לא יהיה שום דבר" (ע' 35).

בסופו של דבר אושרה העסקה, והוחלט לדון בה מחדש רק לאחר דיון עקרוני בנושא
רכישה מיהודית שיתקיים בהנהלת הימנותא.

22. ביום 31.12.2013 אישר דירקטוריון הימנותא לרכוש את הקרקע בתעריף של 52 ₪ למ"ר
(ללא זכויות מים) ובסה"כ בעלות של 8,638,864 ₪. בדיון שהתקיים בדירקטוריון
הימנותא ביום 19.3.2014, ובה לא היה משה נוכח, עלתה שאלת מעורבותו בעסקה הנ"ל,
ברמזים מבלי להזכיר את שמו. יו"ר הדירקטוריון דאז, מנחם ליבוביץ, הביא לידיעת
הנוכחים כי כאשר פנה נציג הימנותא למר דרעי, נציג המשפחה, נאמר לו כי הקרקע כבר
נמכרה לחברת סער, וכי המחיר הרשום בהסכם בין סער לגולדמן היה 5,814,620 ₪ +
מע"מ, מכאן שההפרש הוא למעלה מ-2,800,000 ₪ היינו קרוב ל-3 מיליון ₪ (ע' 2-1). עם
זאת, העסקה אושרה למרות הפער במחיר (ראו מכתב של מנחם ליבוביץ מיום 2.4.2014).

באותה ישיבה דובר גם על כך שמשה מדבר עם עובדי קק"ל ולוחץ עליהם, וכי העובדים
פוחדים ממנו. מנחם ליבוביץ אמר כי לדעתו אותו דירקטור נמצא במצב של ניגוד עניינים
וכי יפנה ליו"ר קק"ל בבקשה לפתור את הבעיה (בדף עבודה בנושא עסקת תליפין ביבנאל
עם גב' גולדמן המבוסס על מידע ומסמכים שהיו בידי הביקורת ביום 1.2.2015 ו-
6.12.2015, נספח לדברי מתתיהו, נספח 6 לדברי נדב).

23. השתלשלות האירועים כפי שפורטה לעיל מצביעה על כשל חמור ביותר בהתנהלותו של
הנילון, והיא נוגדת את האמור בסעיף 254(א) לחוק החברות שבו לשונו:

- "(א) נושא משרה חב חובת אמונים לחברה, ינהג בתום לב ויפעל
לטובתה, ובכלל זה –
- (1) וימנע מכל פעולה שיש בה ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו בחברה
לבין מילוי תפקיד אחר שלו או לבין ענייניו האישיים;
 - (2) יימנע מכל פעולה שיש בה תחרות עם עסקי החברה;
 - (3) יימנע מניצול הזדמנות עסקית של החברה במטרה להשיג טובת
הנאה לעצמו או לאחר;
 - (4) יגלה לחברה כל ידיעה וימסור לה כל מסמך הנוגעים לענייניה,
שבאו לידי בתוקף מעמדו בחברה".

הנילון עבר בהתנהלותו בעניין העסקה ביבנאל על כל ה"לאוויים" המנויים בסעיף זה. הוא
לא פעל לטובת החברה בתום לב, שכן אילו עשה כן היה מביא לידיעת הגורמים

המתאימים בהימנותא כי הנכס עומד להימכר לחברת סער. יש לזכור כי דירקטור ממלא תפקיד מרכזי בחברה, ועליו לנקוט בכל אמצעי שדירקטור סביר היה נוקט להגשמת תפקידו בחברה (ע"א 610/94 בוכבינדר נ' כונס הנכסים הרשמי, פ"ד נו(4) 289). לא כך נהג הנילון. אילו נהג כפי שהיה עליו לנהוג, יתכן שהיה נמנע הפסד כספי משמעותי לחברת הימנותא.

יתר על כן, הנילון פעל בניגוד עניינים חמור ביותר. לא הובא לידיעתי כי הוא הביא לידיעת הנחלת הימנותא כי הוא מיצג את חברת סער, ובהסדרים למניעת ניגוד עניינים שעליהם חתם אין כל אזכור לקשר כלשהו בינו לבין חברת סער. העובדה שהנילון לא חשף את קשריו עם חברת סער מעלה את החשש כי הנילון אף לא נמנע מניצול הזדמנות עסקית כדי להשיג לעצמו או לאחר טובת הנאה. בעניין הכלל בדבר ניגוד עניינים של ממלא תפקיד ציבורי כבר נפסק לא אחת כי:

"על-פי הכלל, אשר תחולתו היא גם לגבי הממלאים פונקציות מינהליות, מי שפועל בתוקף תפקידו למען אינטרס של אחר, חייב להימנע מניגוד בין אותו אינטרס לבין אינטרס שלו עצמו או אינטרס שיש לו במסגרת תפקיד אחר שהוא ממלא. אם נמצא עובד ציבור במצב שבו קיימת אפשרות ממשית של ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו השלטוני לבין אינטרס אחר שיש לו, אם כפרט ואם כנושא תפקיד אחר, עליו למשוך את ידו מאותו עניין שלגביו קיימת אפשרות כזו. השיקולים והטעמים ביסוד הכלל הם חובת האמון שעובד הציבור חב לציבור במילוי תפקידו, אשר במסגרתו עליו להימנע ממצב שבו קיים חשש כי יהיה ניגוד בין חובתו לציבור לבין אינטרסים אחרים שיש לו; דרישת ההגיונות, תום הלב והצדק הטבעי שעל פיהם על רשות ציבורית לנהוג; דרישות המינהל התקין, לבל יחשוש הציבור שענייניו מתנהלים תוך שקילת שיקולים זרים" (בג"צ 5175/94 מהדרין בע"מ נ' ממשלת ישראל ואח', פ"ד מט(3) 133, 141).

24. מאחר שהנילון בחר שלא להתייצב לשיבות הברור שנקבעו בעניינו ולהשמיע את גרסתו, יובאו להלן דבריו בישיבת ועדת ביקורת מיום 7.1.2016, שבה נוכח והתבקשה תגובתו על מכתב התלונה האנונימי. כך אמר הנילון:

"היות שאתה יושב ראש הוועדה, הגיעו לך מסמכים, בבקשה נדון בהן. המבקרת כתבה מה שהיא כתבה. בואו נדון בהן. אם יש לי נגיעה לעסקאות ומישהו רוצה למנוע את כניסתי

להימנותא זאת בעיה שלו לא בעיה שלי. לקשור אותי לעסקאות, צריך להוכיח באמירות. אני קשור לעסקאות? בסדר כולנו קשורים לכל מיני דברים. מה זה קשור? אני רוצה בפני הוועדה הזאת, ועדת הביקורת, היות שאתה כיושב ראש הוועדה, הגיעו אליך מסמכים, אין לי גם עניין לדון בזה. זה לא רלבנטי לשום דבר בתלונה. זה לא קשור לכלום. אי אפשר לדון בהן, אי אפשר לדבר עליהן, אי אפשר שום דבר" (ע' 1-2 נספח 2 לעדות נדב, ההדגשות הוספו ד.פ.).

בהמשך ציין עוד משה כי אחרי שהודיע שיש לו היכרות עם המתווך לא השתתף עוד באף ישיבה שקשורה לעסקה, והוסיף כי יש תלונות אנונימיות על עובדים ודירקטורים בקק"ל, וכי כולם יודעים שדירקטור "יכול גם להביא עסקאות שהוא נגוע בהם ולדווח עליהם ולא להיות נוכח... זאת אומרת שאין כל מניעה ובעיה" (שם, בע' 2). בהמשך ערער הנילון על סמכות ועדת הביקורת לדון בענייניו (ע' 4), וכך ענה כאשר התבקש על ידי יו"ר ועדת הביקורת, השופט (בדימוס) אורי שטרזמן להתייחס לאמור בפסקי דין שניתנו בענייניו:

"משה דבוש: זה נכון שאין לי עניין אפילו לדון בזה. לא רלבנטי בכלל וחבל על השיחה.

היו"ר השופט אורי שטרזמן: אני אומר לך שזה רלבנטי. משה דבוש: אני יכול להגיד, אני מודיע שלא. היו"ר השופט אורי שטרזמן: פסק הדין השני אני מבין קשור לרעייתך. הוא מלא הערות כלפיך. משה דבוש: אני עדיין אומר לך עוד פעם, אתה לא יכול לדון באף דבר..... אני אגיד לך יותר מזה, לא עושים עלי רושם הרבה דברים ואני לא צריך לספר לך את האמת בזה" (ע' 7).

אוסף כי בהחלטת ועדת הביקורת מיום 1.1.2016 התייחס השופט (בדימוס) אורי שטרזמן לדבריו הנ"ל של הנילון ולטענותיו כי הוועדה אינה מוסמכת לדון בנושאי הימנותא, כי אינו משתתף בישיבות על עסקאות שיש לו נגיעה אליהן, וכי נבחר מטעם מפלגתו, והוא זכאי לייצג את הימנותא, וקבע כי טענות אלה אינן מקובלות עליו, וכי וועדת הביקורת אינה יכולה להתעלם מדעותיהם של השופט בבית משפט השלום ושלושת השופטים בבית המשפט המחוזי על התנהלותו של מר דבוש בהיותו בתפקיד ציבורי וכאיש פרטי, בבואה לבחון את כשרותו לייצג את הקק"ל. ואכן בהסתמך גם על אלה הומלץ לדירקטוריון קק"ל להימנע מבחירתו של מר דבוש לדירקטוריון הימנותא.

לכך יש להוסיף כי דבריו של הנילון כי אינו משתתף בישיבות כאשר יש לו נגיעה לעסקאות הנדונות בהן אינה מדויקת בלשון המעטה. בישיבת הנהלת הימנותא מיום 27.10.2013 שבה

נדונו עסקת יבנאל ובה השתתף, משנחשף דבר היכרותו עם המתווך בעסקה הוא המעיט מאד בתשיבותה של היכרות זו, (עי' 34-35 לפרוטוקול הוועדה נספח 6 לדברי נדב, סעיף 21 לעיל) ולא מצא לנכון לחשוף את מעורבותו הרבה בעסקה, ובפרט את העובדה שהוא עצמו ייצג את חברת סער בעסקה זו, וכי הוא מכיר גם את מנכ"ל חברת סער, יורם מועלם. (ראו דברי הנילון בישיבת וועדת הביקורת ביום 7.1.2016 בע' 6). כל אלה מעמידים את הנילון בניגוד עניינים חמור.

25. כפר כנא

מדובר בעסקת חליפין בין איאד עואודה ואח' לבין הימנותא, כאשר הקרקע שהימנותא צריכה למסור מנוהלת על ידי רשות מקרקעי ישראל, ולכן צריך להעביר את הקרקע מרשות מקרקעי ישראל להימנותא וממנה לאיאד עואודה ואח'. בין הצדדים נחתם הסכם חליפין ביום 10.6.2014, ואולם במזכר שכתב מנהל מחלקת עסקאות בהימנותא, מר הרצל כהן, לעו"ד אופיר עיני, נכתב כי אי אפשר לחתום על השטרות להעברת הקרקע מרשות מקרקעי ישראל להימנותא בשל מכתב אנונימי בדבר הקשר בין הדירקטור משה דבוש לעסקה זו (ראו סעיף 6.6 לעיל) לפני שתהיה חוות דעת של הלשכה המשפטית בנושא. בשל כך לא הגיעה עסקה זו לכלל סיום, ומר איאד עואודה אף הגיש תביעה לאכיפת הסכם לבית משפט המחוזי בנצרת (ראו נספח 9 כה לדברי נדב, שהינה סיכום ישיבת הנהלת הימנותא בעניין זה מיום 26.10.2015).

הנילון הפעיל מערכת לחצים כבדה ביותר על כל הנוגעים בדבר כדי שהעסקה תושלם ובכלל זה מסרוניים (ראו דו"ח מבקרת הפנים, מרים רותם סימון המצוטט אף בהחלטת השופט (בדימוס) אורי שטרוזמן). לדברי מנכ"ל הימנותא, בשלב מוקדם מאד היה ברור שהנילון עומד מאחורי עסקה זו, והוא הפעיל לחצים קשים עליו ועל הרצל כדי שהעסקה תושלם. הלחצים כללו צעקות רמות, קללות, ואף התייצבות במשרדו של אלכס יחד עם איאד עואודה כדי לגרום לכך שהעסקה תושלם (עדות אלכס ע' 6, תכתובת מייל מיום 16.5.2016 שבה הוא מתאר כיצד פגש את הנילון בחניה, והלה זעם על כך שטרם השיב עו"ד יוסי כהן מטעם קק"ל לפנייה בעניין כפר כנא, והעלה טענות גם לעניין העסקה ביבנאל. כל זאת בצעקות ואיומים, נספח 16 לדברי נדב, וכן נספחים 17-20).

על מעורבותו של הנילון בעסקה זו ניתן ללמוד אף מתכתובת מייל של נדב שבה מתוארת פגישה עם הנילון מיום 9.1.2018 (נספח 13 לדברי נדב). בשיחה זו גילה הנילון בקיאות רבה בהליכים המשפטיים המתנהלים בתביעה שהוגשה על ידי איאד עואודה ואח' נגד הימנותא לבית המשפט המחוזי בנצרת בעניין העסקה בכפר כנא (ת"א 45357-12-16). הנילון אף ציין

כי אם קק"ל יבקש בית המשפט יפסוק בתביעה זו לפשרה על פי סעיף 79א לחוק בתי המשפט "הוא מנחש שהצד השני יסכים".
 בהתלטתו התייחס השופט (בדימוס) אורי שטרוזמן להתנהלותו זו של משה, וציין כי לא קיבל הסבר על מסרוני שנשלחו לאלכס בעניין זה, ועל הופעתו של משה במשרדיו יחד עם איאד עואודה כדי לדון בעסקה. לסיכום קבע השופט כי:

"ההתרשמות שמשאירה התנהגות זו על הצופים בה או שומעים עליה היא שהדירקטור בעל עניין אישי ברכישת החלקה ולא דווקא בסדרי המינהל של הימנותא. התנהגות זו מעידה עליו שאינו מבין את מעמדו כדירקטור, או שהוא מבין אך פועל בכוונת מכוון, מטעמיו האישיים, איננו פועל כמצופה מכל דירקטור בחברה ציבורית".

26. מתחם זרובבל הרצליה :

עסקה נוספת שגם בה גילה הנילון מעורבות רבה מאד הינה העסקה במתחם זרובבל. מדובר במגרש בהרצליה שבו יש לקק"ל חלק עם גורמים פרטיים (מדובר בקרקע מסוג "מושע"). לצורך מימוש עסקת קומבינציה במתחם זה פורסם מכרז וזכתה בו חברת אלקטרה (נספח 12 לדברי נדב).
 בפגישה שנערכה במשרדי יו"ר קק"ל, דני עטר, בנוכחות יו"ר הימנותא, מנכ"ל החברה והנילון טען האחרון כי בחירתה של אלקטרה לביצוע הפרויקט, שנעשתה במכרז, נגועה בשחיתות, וכי ניתן להביא קבלן אחר שיהיה זול בהרבה. בעקבות זאת נבדק הנושא על ידי 3 גורמים: ועדת ביקורת פנימית של הימנותא, בדיקה של היועץ המשפטי של קק"ל עו"ד נדב עשהאל ובדיקה של ההסתדרות הציונית. שלושת הדוחות קבעו כי יש להמשיך את הפרויקט עם חברת אלקטרה (דברי אלכס ע' 6-7).
 עיון במסמך שהגיש מתתיהו, יו"ר הדירקטוריון של הימנותא (נספח 21) לדבריו, והינו פניה של הנילון לגלית בן סימון פאר, יו"ר המטה של יו"ר הקק"ל דני עטר, מעלה כי הנילון מגלה בקיאות רבה מאד בכל הליכים שהתנהלו בין הצדדים לעסקה. לא הובהר מדוע היה הנילון מעורב באופן עמוק כל כך בעסקה זו, עד כדי היכרות עם מה שהתרחש באסיפות דיירים וכל התנהלות העסקה לפרטיה.
 מעורבות מעין זו של הנילון בעסקאות שמבצעת קק"ל, והנעשית מעל לראשיהם של עובדי קק"ל שהדבר מצוי בתחום סמכותם, מעלה חשש כי לנילון עניין אישי בעסקאות אלה, ובכך הוא מפר את חובותיו כדירקטור, כפי שפורט לעיל.

27. הפניה של נדב למשטרה :

בחדש נובמבר 2016, ולאחר שהנילון החל לאיים באופן אישי על נדב (ראו למשל בסעיף 8 לעיל), הגיש נדב תלונה במשטרה נגד הנילון. לתלונה צורפו הקלטות ומסמכים רבים, ונדב מסר עדות ואף השלמת עדות במשך שעות רבות. למרות פניותיו למשטרה – ליחידה הארצית לאכיפה כלכלית – לא התקבלה כל תגובה מהמשטרה לפניותיו, שנעשתה כאמור לפני כשנתיים וחצי, פרט לאמירה כי העניין נמצא בבדיקה. **תלונה נוספת שהוגשה בראשית חודש 3/2018 למשטרת ישראל בשל איזמים קשים על היועץ המשפטי, לא זכתה אף היא לכל תגובה מטעם משטרת ישראל (דברי נדב ע' 4).**

28. הוועדה לקידום סיוע לניצולי שואה ומיזמים חברתיים:

כאמור התמנה הנילון ליו"ר הוועדה הנ"ל. פעילותו בוועדה אינה מתיישבת עם נהלי הקק"ל. ראשית, כפי שציינתי לעיל (סעיפים 11-13 לעיל) הנילון הטיל על מזכירת הוועדה, אשרת נורי, מטלות רבות שאינן מהוות חלק מן המטלות הנכללות בתפקידה כמזכירת ועדה, לא במהותן ולא בהיקפן. לדברי עו"ד תום מור: **"היא לא היתה מזכירה, היא היתה ממש עובדת בוועדה מבחינת אופן הפעילות"** (ע' 5).

יתר על כן, תפקידן של הוועדות הינו לקבוע מדיניות, לוועדה לא אמורה להיות פעילות. לוועדה גם אין תקציב, התקציב הוא באחריות יחידה מקצועית. התקציב לביצוע הפעילויות השונות נמצא באחריות יחידות בקק"ל, למשל האגף לקשרי חוץ, (דברי תום ע' 5). כלומר הוועדה מוסמכת לאפיין את האירוע ברמת המקרו, היינו – אירוע לניצולי שואה לרגל 70 שנות המדינה שיתקיים בפרפריה, או לקבוע כי במשך השנה יתקיימו כך וכך סיורים לניצולי שואה. כל הפרטים הנוגעים לאופן ביצוע מדיניות הוועדה והחלטותיה מצויים בידי היחידה הרלבנטית לכך בקק"ל, ובכלל זה: מיקום ספיציפי – בחירת האולם שבו יתקיים האירוע, האומן שיופיע וכד'. כך למשל אם הוועדה מחליטה על קיום מספר מסוים של סיורים בשנה, הנושא מועבר לאגף לקשרי חוץ, והם אלה שמיישמים את ההחלטה – לאלו מקומות יוצאו הסיורים, הזמנת אוטובוסים, ארוחות וכד'. אם יש צורך בקיום מכרז לקבלת שירותי הסעה וכד', פונה האגף לקשרי חוץ לוועדת המכרזים לביצוע המכרז. מכל מקום אין הדבר מצוי כלל ועיקר בתחום סמכותה של הוועדה לניצולי שואה, ובוודאי שאין אלה תפקידיה של מזכירת הוועדה (דברי תום ע' 6-7).

לא כך נהג הנילון בוועדה שבראשה כיהן. הנילון יישם בעצמו את החלטת הוועדה להעניק סלי חורף לניצולי שואה. אופן ביצוע החלטה זו, שכאמור אינו מצוי כלל ועיקר בגדר

סמכותה של הוועדה, נעשה על ידי הנילון ובהנחיותו. אשרת היא שקיבלה מידי 2 הצעות מחיר בעניין סלי חורף אלה, והיא אף זו שהביאה את ההצעות ליחידה האחראית לכך בקק"ל. הנילון הנחה את אושרת לאיזה חברות לפנות, והפניה לוועדה נעשתה לאחר שכבר סופקו הסלים (עי' 2-3). הנילון קיים פגישות הכנה לפני אירועים, קיים סיור לבחירת אולם מתאים לטקס יום השואה, היה מתקשר עם ספקים, תמונתו הופיע בעיתון כשהוא מחלק תבילות שי, דבר שאיש מן הדירקטורים ויושבי ועדות אינו עושה, ועוד כהנה וכהנה (דברי תום ע' 6).

משנסתיים תפקידה של אשרת במזכירת ועדה, ותום החל למלא את התפקיד, פנה אליו הנילון בעניין יוזמה לקיום אירוע לגרעינים תורניים, ואף הפנה אליו את הפונה בעניין זה. תום הפנה את הפונה לדרגים המטפלים בכך כפי שהדבר מופיע באתר הקק"ל. הנילון מחה על התנהלותו זו של תום, ואולם תום הבהיר לו כי אילו הנהלים, כי הוא אינו מתכוון לסטות מהם, כי תפקיד הוועדה הינו לקבוע מדיניות, והיא אינה דנה בבקשות או באירועים ספציפיים, וכי חברי דירקטוריון ויושבי ראש ועדות אינם מעודכנים באופן שוטף אודות בקשות שמתקבלות (נספח 25 לדברי תום וכן בע' 8).

29. סיכום:

כפי שפורט בהרחבה לעיל הנילון הפר באופן גורף את החובות המוטלות עליו כדירקטור בקק"ל בתחומים רבים ומגוונים. התנהגותו כלפי עובדי קק"ל ונושאי משרה בה הינה בגדר התעמרות, והיא אינה מתיישבת עם נהלי קק"ל ועם חובתו לנהוג בהגינות ובתום לב כלפי עובדי החברה ונושאי המשרה בה וכלפי החברה עצמה. הנילון הפר את חובת הנאמנות שלו כדירקטור בכך שלא נמנע מכל פעולה שיש בה ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו בחברה לבין מילוי תפקיד אחר שלו או לבין ענייניו האישיים, וקיים חשש כי לא נמנע מפעילויות שיש בהן תחרות עם עסקי קק"ל וניצול הזדמנויות עסקיות כדי להשיג טובת הנאה לעצמו. כל זאת במשך שנים רבות.

בשל כל אלה רואה אני לנכון להמליץ על הפסקת כהונתו של משה דבוש כדירקטור בקק"ל.

על החתום:

 ד"ר שמואל פרז'ינין,

שופטת, ונשיאת בית הדין האזורי לעבודה בירושלים (בדימוס)

13.6.2018